

**KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE**

Autorka bakalářské práce: Jana Stehlíková
Název bakalářské práce: Altruismus a kultura
Altruism and Culture
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Martin Soukup, Ph.D.
Oponent bakalářské práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Předmětem bakalářské práce je teoretická analýza altruismu jako biokulturního jevu. Za cíl práce si diplomantka určila provést kulturologickou reflexi altruismu a vytvoření možné koncepce jeho integrálního studia. Práce je metodologicky založena na studiu, analýze a interpretaci odborných pramenů. Konceptuálně práce vychází z kulturologického přístupu ke kultuře. Zkoumá tedy altruismus na třech strukturálních úrovních: na úrovni rodu *Homo*, na úrovni sociokulturních systémů a na úrovni jednotlivce.

Samotnou práci diplomantka strukturovala do šesti relativně nezávislých částí. Po vymezení hlavních odborných pojmů, které se vztahují ke zvolenému tématu práce, se zaměřila na výklad filozofické dimenze altruismu. Tuto část práce opřela především o interpretaci Rousseauovy a Hobbesovy koncepce lidské přirozenosti. Nicméně se ve svém výkladu tématu obrátila také ke koncepci KALOKAGATHIÁ, kterou vypracovali filozofové antického Řecka. V této kapitole provedla standardní interpretaci výše uvedených myslitelů a dává je do souvislosti s diskuzemi o lidské přirozenosti, které vyvstaly v souvislosti s evropskou zámořskou expanzí. Je ovšem diskutabilní, zda se Evropané až v rámci zámořské expanze střetli s lidmi, kteří nežili „lidským“ životem podle evropských představ. Jak tedy interpretovat tehdejší kontakty mezi křesťanským a islámským světem?

Na úrovni sociokulturních systémů se diplomantka zaměřila na popis dvou kultur, které v antropologické literatuře slouží jako ilustrace „hobbesovské“ povahy lidské přirozenosti. Diplomantka konkrétně popsala závěry antropologických výzkumů u Iků a Dobuanů. V případě Dobuanů zcela správně upozornila na fakt, že Benedictová spíše dezinterpretovala dobuanskou kulturu. Sám Fortune zřejmě také podcenil etické a altruistické principy u

Dobuanů, jak dokládají výzkumy Susane Kuehlingové, na něž diplomantka správně odkazuje. Autorka se v této části práce soustředila výhradně na společnosti a kultury, jejichž příslušníci podle některých antropologů nevykazují altruistické chování. Bylo by ovšem vhodné vyvážit tyto informace kulturními jevy, které altruismus na úrovni sociokulturních systémů dokládají. Opřít se lze například o fenomény daru nebo obecně sociopolitické směny.

Úroveň jednotlivce se diplomantka pokusila uchopit prostřednictvím koncepcí psychoanalýzy a analytické psychologie. V případě analytické psychologie se diplomantka soustředila na výklad archetypu hrdiny, který v souvislosti se zvoleným tématem považuje za stěžejní. Vstup do problematiky této části práce tvoří koncepce morálního vývoje, kterou vypracoval americký psycholog Lawrence Kohlberg. Autorka zde naznačuje souvislosti s antropologickými a etologickými poznatky. Tato koncepce by podle mého názoru mohla tvořit tmel celé práce, pokud by se diplomantce podařilo koncepčně svázat stupně morálního vývoje se strukturálními úrovněmi studia kultury v kulturologii.

V poslední části práce se diplomantka vrátila k tématu lidské přirozenosti, které na začátku práce zkoumala z perspektivy filozofie. Tentokrát se obrátila k biokulturologickým výkladům, které jsou spjaté s vývojem evoluční biologie a zejména sociobiologie a evoluční psychologie. Zde se autorka práce při zpracování tématu opřela o širokou paletu témat a autorit. V této části prokázala suverénní orientaci v teoriích mezialeické kompetice, recipročního altruismu, příbuzenského výběru a teorii her.

Obecně lze konstatovat, že předložená bakalářská práce splňuje nároky kladené na závěrečné práce tohoto typu. Samotná práce má logickou strukturu, je zpracována čistým a kultivovaným jazykem a akcentuje aktuální kulturologické téma. Diplomantka prokázala schopnost pracovat s relevantní odbornou literaturou a práci vybavila odpovídajícím poznámkovým aparátem. Práce aspiruje na interdisciplinární výklad, a lze jí tak právem označit za kulturologickou.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 44

Počet stránek příloh: 0

Počet titulů v seznamu literatury: 50

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

		2		
--	--	---	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	1			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	1			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

		2		
--	--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

0				
---	--	--	--	--

Využití praktických zkušeností

0				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	1			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	1			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

0				
---	--	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

v daném tématu

Návaznost kapitol a subkapitol

	1			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

0				
---	--	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

		2		
--	--	---	--	--

Doporučuji k obhajobě

21.8. 2011

PhDr. Martin Soukup, Ph.D.